

**VISIOTYÖSKENTELY OPISKELIJAN
MOTIVOINTIKEINONA**
Valmistavassa ja ohjaavassa koulutuksessa

Terttu Arola

Kehittämishankeraportti
Marraskuu 2007

JYVÄSKYLÄN
AMMATTIKORKEAKOULU
Ammatillinen opettajakorkeakoulu

Tekijä(t) Arola Terttu	Julkaisun laji Kehittämishankeraportti	
	Sivumäärä 24	Julkaisun kieli Suomi
	Luottamuksellisuus ☐ Salainen _____ saakka	
Työn nimi Visiotyöskentely opiskelijan motivointikeinona valmistavassa ja ohjaavassa koulutuksessa		
Koulutusohjelma Ammatillinen opettajakorkeakoulu, ammatillinen erityisopettajankoulutus		
Työn ohjaaja(t) Torvinen Hannele		
Toimeksiantaja(t)		
Tiivistelmä <p>Tekemällä oppimisen teemat ovat olleet pinnalla opettajankoulutuksessa jo pari vuosikymmentä, mutta käytännössä toteutettuja projekteja ja refleктоivaa keskustelua aiheesta ei ole julkisuudessa laajemmin esiintynyt. Kehittämishankeraporttini käsittelee toiminnallisen ja tekemällä oppimisen eri osa- alueiden yhdistämistä kokonaisvaltaisiksi oppimisprojekteiksi. Annoin tälle opetusmenetelmälle nimeksi ”Visiotyöskentely”.</p> <p>Kahdeksan vuoden aikana toimiessani opettajana eri ammattioppilaitoksissa toteutin Visiotyöskentelyä lukuisia kertoja. Olen havainnut, että Visiotyöskentelyllä autetaan opiskelijoita löytämään oma oppimistyylinsä ja luovuus toteuttaa itseään. Tärkeänä tehtävänä on myös ohjata opiskelijaa luomaan ja saavuttamaan itsenäisiä tavoitteita opiskelussaan.</p> <p>Visiotyöskentely laajentaa perinteisiä luokkaopetuksen menetelmiä ja antaa opiskelijoille mahdollisuudet käyttää itselleen parhaiten sopivia oppimistyyliä (learning styles). Erityisesti erityisopetuksessa on suuri tarve kehittää perinteistä luokkaopetusta.</p> <p>Visiotyöskentely auttaa opettajaa luomaan uusia oppimisen elementtejä ja ottamaan huomioon opiskelijoiden tarpeet. Opettajalla on mahdollisuus tuoda ”persoonansa peliin” ja samalla avata toiminta- alusta luovalle ajattelulle ja tekemiselle. Tämän kaltainen projektityöskentely on kokonaisvaltaista toimintaa, joka huomioi eri oppimistavat. Oppimisympäristöjen vaikutus positiiviseksi koettuun oppimistapahtumaan on oleellinen.</p> <p>Esitän myös kaksi eri ammattioppilaitoksissa toteuttamaani onnistunutta projektia. Näin haluan esimerkillä kannustaa opettajia ja ohjaajia, jotka haluavat omassa työssään yhdistää opetusainetta/ kurseja kokonaisuuksiksi.</p>		
Avainsanat (asiasanat) Visiotyöskentely, projektioppiminen, yksilölliset oppimistyyli		
Muut tiedot		

Author(s) Arola Terttu	Type of Publication Development project report	
	Pages 24	Language Finnish
	Confidential ☐ Until	
Title Visionary working, a method to motivate students in preparatory and orientation training		
Degree Programme Teacher Education College, Special Needs Teacher Education		
Tutor(s) Torvinen Hannele		
Assigned by		
<p>Abstract</p> <p>Learning by doing themes have already existed in teacher education two decades but projects put into practice and reflective discussion has not been widely published. This development work report describes how to integrate activity learning and learning by doing methods into holistic learning projects. I doped this studying method into "Visionary working".</p> <p>During 8 years as a teacher in vocational schools I put this Visionary working into practice several times. I have observed that Visionary working helps the students to find out their own personal learning styles and also the inspiration for self-fulfilment. Besides an important task is to tutor the student to create and achieve independent intentions in her studies.</p> <p>Visionary working widens traditional classroom teaching methods and lets the students use their most suitable personal learning styles. Especially in special education there exists a strong demand to develop traditional classroom teaching.</p> <p>Visionary working method helps the teacher to create new elements for learning and take care of the student needs. The teacher has an opportunity to put her person in the "learning game" and at the same time open a platform for creative thinking and doing. This kind of project working is holistic activity, that observes different learning styles. Besides the versatile physical learning areas plays an essential positive role in learning situations.</p> <p>I illustrate two successful realised projects that I have carried out in vocational schools. Thus by means of the examples I like to encourage teachers and trainers who aim to integrate school subjects/courses into projects.</p>		
Keywords Visionary working, learning projects, personal learning styles		
Miscellaneous		

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	2
2 VISIOTYÖSKENTELEN LÄHTÖKOHTIA OHJAAVASSA JA VALMISTAVASSA KOULUTUKSESSA.....	4
3 KEHITTÄMISHANKKEEN TAVOITE JA SISÄLTÖ.....	7
4 NUORUUS ELÄMÄNKAARELLISENA HAASTEENA	8
5 RYHMÄN MERKITYS VISIOTYÖSKENTELYSÄ	10
5.1 RYHMÄN MERKITYS VISIOTYÖSKENTELYSÄ	12
5.2 MOTIVAATION LUOMISEN HAASTEELLISUUS	13
6 VISIOTYÖSKENTELEN MUOTOJA.....	15
7 POHDINTA	18
LIITE 1.....	20
TOIMINNALLINEN KOKONAISUUS: 60 - LUVUN HÄÄT.....	20
LIITE 2.....	22
TOIMINNALLINEN KOKONAISUUS: TÄHDENLENTO	22
LÄHTEET	24

1 JOHDANTO

Valmistuin ammattiopettajaksi 1996. Opettajankoulutuksessa korostettiin tuolloin erityisesti yhteistoiminnallista opetusta. Taustalla on tietenkin työelämän tiimityöskentelyn vaatimukset. Opettajantyössäni aloin konkreettisesti soveltaa ryhmätyön mahdollisuuksia. Rakensin opetuskokonaisuuksia projekteiksi ja lisäsin myös runsaasti draaman, elementtejä. Uusi opetustapani toimi ja motivoi nuoria ammattiin.

Vuosien varrella minua kuitenkin välillä askarrutti ajatus: Mikä tämän soveltamani opetuselementtien koonnan nimeksi? Aloitettuani tämän kehitystehtävän keväällä 2007 esille tulivat erityisopetuksen tiimoilta usein sanat tulevaisuudenkuva (visio) ja motivointi (terapeuttinen toimintatapa). Kesää kului opiskelun merkeissä ja taisi olla heinäkuun alkua kesämökillä istuskellessani nuotiolla kun visio ja terapia kohtasivat toisensa ja muodostivat uuden termin. Päätin antaa käyttämälleni opetustavalle nimen *visiotyöskentely*.

Ilman peruskoulun päästötodistusta jää vuosittain noin 330 nuorta ja toisen asteen koulutuksen jättää aloittamatta noin 3400 peruskoulun päättäneitä. Osalla näistä nuorista on vaara jäädä kokonaan koulutuksen ulkopuolelle ja syrjäytyä sitä kautta myöhemmin myös työelämästä. Keskeyttämisvaara on suurin nuorilla, joilla on heikko sosiaalinen tausta, heikko koulumotivaatio ja jotka eivät ehkä saa koulunkäyntiinsä perheen tukea. (Koulupudokkaiden aktivointi 2006)

Valitsin kehittämishankkeeni aiheen sen ajankohtaisuuden perusteella. Nuorten nykyinen tilanne on kiintoisa. Valintoja tekevä nuori on kriittisessä pisteessä. Nivelvaihe on joillekin nuorille helpottava siirtyminen uuteen suuntaan, kun taas toiset tarvitsevat valinnoilleen tukea ja kannustusta.

Kaikille ammatinvalinta ei ole itsestäänselvyys. Ammatin valintaan saattaa vaikeuttaa tiedon puute jatko- opintomahdollisuuksista. Opiskelijat kehittyvät ja kypsyvät yksilöllisesti. Tämän vuoksi tarvitaan yksilöllisiä opintojärjestelyjä.

Ammatillisen koulutuksen tarjoama ammatillisiin opintoihin orientoiva vuosi, ohjaava ja valmistava koulutus, antaa miettimisaikaa nuorelle tehdä ratkaisevia urapäätöksiä.

Väärä koulutusvalinta ei motivoi opiskelijaa sitoutumaan opintoihinsa ja hän valitettavan usein keskeyttää opinnot jo alkuvaiheessa.

Ammatillisen koulutuksen yhteyteen kehitettävän ohjaavan ja valmistavan koulutuksen tavoitteena on perusopetuksesta ammatilliseen koulutukseen siirtymiskynnyksen madaltaminen sekä ammatillisen koulutuksen keskeyttämisen vähentäminen. Koulutus sisältää muun muassa opiskeltavan alan ja tutkinnon löytymistä helpottavia eri koulutuksiin ja työelämän ammattitehtäviin tutustuttavia opintoja, henkilökohtaisten opiskelutaitojen ja yleisen elämönhallinnan taitojen kehittämistä sekä ammatillisessa koulutuksessa tarvittavien perustietojen ja -taitojen täydentämistä. Koulutuksen tavoitteena on vähentää opinnoista syrjäytymistä ja varsinaisten tutkintoon johtavien opintojen keskeyttämistä. Peruskoulun arvosanojen korottaminen rajoitetusti äidinkielessä, ruotsissa, englannissa ja matematiikassa on koulutuksen aikana mahdollista.

Ohjaavan ja valmistavan koulutuksen opetussuunnitelman perusteista

Arvioinnin tulee tukea opiskelijan myönteisen minäkuvan kehittymistä ja kasvua ammatti- ihmiseksi. Sen tulee olla ohjaavaa ja kannustavaa sekä opiskelijan itsearviointia kehittävää. Arvioinnin tulee tuottaa tietoa opiskelijan osaamisesta opettajille, työnantajille ja opintoihin pyrkimistä varten. Mikäli opiskelija suorittaa opintoja ammatillisen perustutkinnon opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti, ne arvioidaan Opetushallituksen määräyksen (Määräys 2005) mukaisesti.

Siirryttäessä tai hakeuduttaessa ohjaavasta ja valmistavasta koulutuksesta suorittamaan ammatillista perustutkintoa tunnustetaan ja luetaan hyväksi se tutkintotavoitteeseen tutkintoon sisältyvä osaaminen, minkä opiskelija on ohjaavan ja valmistavan koulutuksen aikana saavuttanut. Muut ohjaavan ja valmistavan koulutuksen opinnot voidaan hyväksi lukea vapaasti valittaviin opintoihin.

2 VISIOTYÖSKENTELYN LÄHTÖKOHTIA OHJAAVASSA JA VALMISTAVASSA KOULUTUKSESSA

Visiotyöskentely on tapa toteuttaa itseään irrallaan entisistä totutuista tavoista ja ajatuksista. Sen on tarkoitus vapauttaa ajattelu luovalle tasolle. Parhaimmillaan siinä voi seurata itseään sivustakatsojana. Kokeilemalla erilaisia tapoja voi nähdä itsensä erilaisena, rohkeana ja toimivana yksilönä. Visio on näkemys tulevasta "ammattiminästä".

Toteutus lähtee jokaisesta itsestään ja henkilökohtaisista resursseista. Minä kokkina, tarjoilijana, sähköasentajana, kiinteistöhoitajana jne. Eri ammattien työtehtävien oppiminen on osa kypsymistä. Näinkö minä haluan elämässäni toimia, onko juuri tämä työ se mitä haluan tehdä. Vinkkari oikealle ja menoksi.

Terapeuttista tässä kaikessa on se, ettei tarvitse vielä tässä vaiheessa miettiä kaikkien taitojen osaamista. Yhtenä tapana voi käyttää sosiodraamaa ammattialojen tutkiskeluun. Perustetaan esimerkiksi hiushoitolat, lounasravintolat, huoltokorjaamo tms. jossa opiskelijat saavat vapaasti toimia ja miettiä mitä tähän ammattialaan kuuluu. Toteutetaan konkreettisesti toiminta ja taltioidaan (esim videoimalla, äänittämällä, kirjallisilla raporteilla jne). Taltioidut materiaalit katsotaan ja arvioidaan yhdessä sekä samalla arvioidaan ammatin vaatavuutta ja mielekkyyttä.

Opiskelijat valitsevat ammatit, jotka heitä kiinnostavat. Jokainen ottaa selvää ammatin vaatimuksista ja tekee oman ns. käsikirjoituksen. Samasta alasta kiinnostuneet voivat tehdä ryhmätyötä ja toteutusta yhdessä. Toteutukseen ja kuvaukseen he valitsevat (halukkaat) henkilöt omasta ryhmästä. Kaikessa mukana kulkee jokaisen opiskelijan oma portfolio, johon kirjataan päivittäiset/ viikoittaiset tekemiset eli oppimisen kulku. Merkittävät kirjaukset käydään läpi yhteisissä oppilaiden kanssa pidettävissä palaverissa.

Visiotyöskentely toimii parhaimmillaan luottavaisessa ja turvallisessa ilmapiirissä. Jokainen tuntee kuuluvansa kiinteästi ryhmän sisälle.

Visio

Visio on henkilön, ryhmän, organisaation tai muun toimijan määrittelemä aktiivinen tahtotila. Toimijan olemassaolon ja arvojen kannalta perusteltu, yleisluonteinen ja keskeinen näkemys tulevaisuuden mahdollisista ja halutuista tulevaisuuskuvista tai tapahtumista, jonka toteuttaminen edellyttää toimijalta aktiivisia tekoja ja uuden oppimisen kautta tapahtuvaa toiminnan muuttumista. Visio on toimijan menestyskonseptin määrittelyn lähtökohta tulevaisuutta ajatellen. (Vapaa tietosanakirja 2007)

Visiotyöskentelyn terapeuttinen luonne

Määrittelytälle terapialle on visualisointi, jolla tarkoitetaan mieleen rakennettavaa mallia kohteesta tai ilmiöstä. Visuaalinen havaitseminen auttaa kohteen tai asian ymmärtämistä, kun se on nähty. Visuaaliset mielikuvat taas tuovat mieleen kuvan kohteesta, jota ei parhaillaan nähdä sekä myös avaruudelliset mielikuvat eli mielen kuva kohteesta, joka on toteutettu esimerkiksi tunnustelemalla, ei nähtynä.

"On vastaansanomaton, että ihmiselle ei riitä pelkkä järkiperäinen käytännöllisyys, vaan hän tarvitsee mielensä rakennusaineiksi kuvia, värejä, säveliä ja erilaisia tunteita. Puhumme siis mielikuvista, mielen kuvittamisesta. Juuri mielikuviutus tuottaa ideoita ja edustaa meissä luovuutta. Joskus voimme puhua luovasta hulluudesta tai hullusta luovuudesta." (Ikäheimonen ja Vakkuri 1999, 33)

*Elän mielummin maailmassa, jossa elämäni
ympäröivät tuhannet salaperäiset asiat,
kuin maailmassa, joka olisi niin pieni,
että aivoni pystyisivät sen täysin tajuamaan.*

(Ikäheimonen ja Vakkuri 1999, 112)

Opettaja antaa ryhmälle vauhtia. Hän käynnistää ryhmän toiminnan ja auttaa alkuun pääsemisessä. Opettajan tehtävänä on tukea ongelmatilanteissa, ohjata ryhmää itseohjautuvuuteen ja haastaa opiskelijoita älylliseen ponnisteluun. Ryhmä itse määrittelee ohjauksen tarpeen. Opettajalla on "tuntosarvet" joilla, hän kuuntelee ja tarkkailee sekä määrittelee millaista toimintaa häneltä odotetaan.

Rakkaus on pyyteetöntä ja vapaudesta lähtevää vastuuntunnetta Sinästä, Minästä ja kaikesta olevasta. Se ei pelkää erittelee ja tuomitse vaan lämmittää auringon lailla kaikkea olevaa. Jos tahdomme kehityksen kulkevan kohti ikuista pedagogiikkaa, voimme aloittaa tähän suuntaan etenevät harjoitukset aikamme kasvatus- ja koulutusinstituutiossa. Alku on sen tiedostamista, että koskaan emme ainoastaan opi irrallisia tietoja ja taitoja vaan aina myös kehitymme ihmisinä johonkin suuntaan.

(Skinnari 2004, 196.)

Kuvaan opetuksessa käyttämiäni toimintatapoja kahdella esimerkillä liitteissä (liitteet 1 ja 2).

3 KEHITTÄMISHANKKEEN TAVOITE JA SISÄLTÖ

Nivelvaiheessa olevat nuoret ovat sydäntäni lähellä, onhan itsellenikin nuori, joka juuri äskettäin on lentänyt pesästä ammatillisiin opintoihin. Irrottautuminen omaan elämään, hämmennys ympärillä, mitä pitää tehdä, kuinka täytyy toimia? Epäilykset ja pelot toimivat syvimmillään kuitenkin henkisen kasvamisen apuvälineinä. Nivelvaiheessa nuori tarvitsee tukea ja kannustusta, hän etsii mielekkäitä tapoja nähdä mihin on menossa. Tukea ja kannustusta sekä keinoja etsimiseen antaa *visiotyöskentely*, joka toteuttaa uutta ajatusmaailmaa luokkayhteisössä. Tämä tapa antaa työkalupakin itsensä toteuttamiselle. Uusi mahdollisuus alkaa tästä.

"Elämä on monikerroksinen koulu. Voimme tuossa moninaisuudessa kuitenkin löytää oman punaisen lankamme tai koko lankavyöhdin, joka kuvaa elämämme tarkoitusta" "Elämän koulun eheyttävä oppiaine on rakastava läsnäolo, ja jokaisella on aivan oma henkilökohtainen opintosuunnitelmansa, jota ei missään mielessä kannata vertailla muiden vastaaviin. Jokainen elämä on oikea ja täysi, olemme täydellisiä oppilaita."
(Skinnari 2004, 49)

Toteutukseen käytetään mahdollisimman paljon toiminnallisia opetusmenetelmiä, joissa opiskelija saa olla suunnittelijana mukana. Visiotyöskentelyn ydin lähtee liikkeelle opiskelijan itsetunnon kohentamisesta, opiskelijaryhmän toimivuudesta sekä uskalluksesta laittaa itsensä likoon. Miten opiskelijaryhmä toimii, kun he saavat olla ryhmässä "ei minä" vaan joku muu.

Olen toteuttanut opetuksessani näitä elementtejä muutamassa ammattioppilaitoksessa. Näistä projekteista on tullut opiskelijoille ja itselleni ikuinen muisto. Projektin aikana ryhmässä tapahtuva muutos on ollut kaikilla aisteilla ja tunteilla höystetty. Tämän prosessin aikana tapahtuva opetus tulee ikään kuin itsestään. Opiskelijat ovat niin antaumuksella mukana, että innokkaimpia on täytynyt "sittoa puuhun, etteivät ryntäile". (sanonta elokuvasta Tunteeton Sotilas)

4 NUORUUS ELÄMÄNKAARELLISENA HAASTEENA

Nuoruus muodostuu ympäristön ja yksilön välisessä vuorovaikutusprosessissa. Se erottuu omaksi ikäkaudekseen ja on tullut yhä näkyvämmiin esille mediassa ja poliittisessa keskustelussa sekä nuorisoon kohdistetuissa viranomaistoimenpiteissä. Kulutuksesta on tullut entistä tärkeämpi tekijä identiteetin ja sosiaalisen vuoro-vaikutuksen rakentamisessa. Nuoret pyrkivät ottamaan vastaan lähinnä vain sellaisia kokemuksia ja tietotaitoa, joista on heille itselleen hyötyä.

Media, vapaa-ajan harrastukset, työssä käynti ja vertaisryhmät jäsentävät nuorten elämää yhä merkittävämmiin. Koulu ei ole mielestäni ottanut riittävästi huomioon näitä nuoruuden muuttuvia toimintaympäristöjä vaan monet muut elämänaalueet tarjoavat kouluun verrattuna monipuolisempia mahdollisuuksia työstää omaa identiteettiä, kokemuksia ja toimintatapoja. Nuori rakentaa identiteettiään jatkuvasti ja vertailee itseään ympäröivään yhteiskuntaan.

Ammattikymppiluokat muodostuvat nuoruusiässä (14–20) olevista opiskelijoista. Nuoruusiän varhaisvaiheessa koetaan monenlaisia kriisejä. "Ihmissuhdekriisi ajoittuu 13–16 ikävuoteen; se on varsinainen biologinen murrosikä. Vanhempia ja auktoriteetteja vastaan halutaan protestoida, samanaikaisesti luodaan uusia ystävyysuhteita ikätovereihin. Nuoruusiän keskivaiheessa 16–19 vuotiaana koetaan identiteettikriisi. Se tuo mukanaan ihastumisia ja samaistumisia. Minäkuva selkiytyy ja halutaan kokeilla omia rajoja ja syvällisempiä ihmissuhteita. Nuoruusiän loppuvaiheessa 19–20/25-vuotiaana ideologinen kriisi, jossa tapahtuu seestymisvaihe; mietitään omaa paikkaa maailmassa ja itsenäisen elämän aloittamista."

"Avainsanoja nuoruuden ymmärtämisessä ovat: polariteetti ja dualismi, valo ja pimeys. Nuoruus on voimakasta yksilöllisyyden heräämistä maailmassa olevien vastakkaisuuksien ja niihin törmäämisen kautta. Näin syntyvä "kitka" herättää ihmisen yksilöllisyyden uuteen vaiheeseen." (Dundefelt 1997, 93)

Ammattikympille tulevat opiskelijat voivat olla hyvin eriasteisissa kehitysvaiheissa. Nuoruusiän tuomat kriisit antavat ohjaajalle/ opettajalle haasteellisen ja mielenkiintoisen tehtävän. Ammattikymppi voi olla myös "valmentavaa koulutusta", ihmisenä kasvamiseen ja kehittymiseen sekä omien vahvuuksien löytämiseen. Mittava prosessi tapahtuu omassa minässä ja nuoruusiän lopulla, kun selkiytyy, mihin pyrkii opiskelemaan ja mitä työtä alkaa tehdä. Riittääkö yksi vuosi vaellukselle opiskelupaikan löytymiseen tai uravalintaan? Matka joka tapauksessa alkaa.

5 RYHMÄN MERKITYS VISIOTYÖSKENTELYSSÄ

Ryhmän vuorovaikutukseen sisältyy monia prosesseja, joita on hyvä oppia havaitsemaan ja tunnistamaan. Prosesseja muodostuu ryhmän toiminnan sisällöstä ja tavoitteista sekä keskinäisistä suhteista ja toiminnasta. On yllättävää, että toimivan ryhmän määrittely löytyy vain noin 50 vuoden takaa. Siinä Homans (Kauppila 2005, 85) määritteli ryhmän näin:

”Ryhmä on joukko ihmisiä, jotka kommunikoivat toistuvasti toistensa kanssa. Ryhmä muodostuu niin vähäisestä määrästä ihmisiä, että jokainen heistä voi kommunikoida ryhmään kuuluvan kanssa, ei toissijaisesti vaan interpersoonallisessa (face to face) kontaktissa.”

Ihminen kasvaa ja kehittyy perheessä, joka on ensimmäinen ryhmän muoto. Koulussa, työelämässä ja harrastustoiminnassa hän myös toimii ryhmässä. Ryhmän määrittely, kuinka suuri tai pieni ryhmä on tai kuinka kiinteä ryhmän tulee olla, ei ole kovin helppoa. Yksimielisiä ollaan siitä, että vuorovaikutus kuuluu ryhmän ominaisuuksiin. Ryhmäytymisen ja ryhmän kiinteyden (koheesion) ansiosta ryhmään kehittyy oma ryhmäidentiteetti. Ryhmän tehtävät yleisellä tasolla jaetaan kahteen osaan. Ensiksi ryhmä pyrkii saavuttamaan ryhmän hyväksymiä toiminnallisia tai muita tavoitteita. Toiseksi ryhmän tavoitteena on säilyttää kiinteyden. Kiinteyden auttaa toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisessa. Se sitouttaa jäseniä ryhmän toimintaan ja sen tavoitteisiin. Kiinteyden merkitys voidaan nähdä positiivisena toiminnan tuloksissa ja aikaansaannoksissa. (Kauppila 2005, 86.)

Nykyiset oppimiskäsitykset, esimerkiksi sosiokonstrukttiivinen l. sosiaalisesti kehittävä/ rakentava ja kollaboratiivinen l. yhteistyö ohjaavat opettajaa ryhmämuotojen käyttämiseen luokassa. Käytännössä tämä merkitsee aktiivisten työmuotojen käyttöä, pienryhmissä keskustelua, interaktiivisia työvaiheita, vertaistutorointia, tiimi- ja pari-työskentelyä. Vuorovaikutus luokassa riippuu osanottajista, tehtävistä ja opettajasta. Ryhmätyöskentelyvaiheessa vuorovaikutus kehittyy puolestaan ryhmän jäsenten välille. Ryhmäläisten vuorovaikutus voi olla hyvin palkitsevaa, koska opiskelijoilla on mahdollisuus jakaa ja saada toistensa kanssa. Kognitiivisen oppimisen lisäksi tulokset ryhmässä voivat olla sosiaalisia, affektiivisia l. voimakkaan tunnepitoisia ja taidollisia. Opiskelijoiden ryhmässä käyttämä viestintä ja vuorovaikutus ovat keinoja luoda mer-

kitys asioille ja ideoille sekä säädellä ryhmän kiinteyttä ja toimivuutta. Nämä ovat keskeisiä asioita, joiden avulla kognitiivinen tai elämyksellinen oppiminen tapahtuu. Aktiivinen ja rakentava vuorovaikutus edistää oppimista ja vähentää jännitteitä. Sannallisen viestinnän avulla opiskelijat ovat vuorovaikutuksessa toistensa kanssa. He määrittelevät tehtäviä, tulkitsevat viestejä, luovat kysymyksiä, tekevät sovellutuksia, etsivät vastauksia ja ratkovat ongelmia.

Tutustuminen

Tutustumiseen voidaan käyttää monenlaisia keinoja. Yksi tapa ryhmän jäsenten tutustuttamiseen voi olla esimerkiksi parihaastattelu. Ryhmä jaetaan vaatteiden värin perusteella, siniset haastattelevat sinisiä, vihreät vihreitä ja niin edelleen. Haastattelun käydetään 10 minuuttia jonka aikana kerätään parista niin paljon tietoja kuin ehtii. Tämän jälkeen parit esittelevät toisensa muulle ryhmälle. Jatkoa voidaan tehdä siten, että kukin tervehtii toistaan kättelemällä ja kertoo nimensä. Näin syntyy kosketus- ja näköhavainto ryhmän jäsenistä.

Hyvän ryhmän avainsanoja ovat luottamus, sitoutuneisuus, luovuus ja yhteistyö. Luottamus syntyy rohkeudesta kohdata muut ryhmän jäsenet tasavertaisina ja kunnioittavina kumppaneina. Luottamus on ryhmän ilmapiiriin keskeisesti vaikuttava tekijä. Kun ryhmän jäsenet luottavat toisiinsa, työskentely etenee ja kaikki uskaltavat avoimesti kertoa mielipiteensä ja tuoda esille ajatuksensa ja ideansa. Ryhmä sitoutuu opiskeluun, mikäli toiminnan tavoite on selkeä, ymmärrettävä ja mielekäs. Sitoutumista vahvistaa se, että ryhmä voi itse vaikuttaa tavoitteiden asetteluun. Kun ryhmäläiset ovat sitoutuneita yhteisen päämäärän saavuttamiseksi, he jaksavat ahkerasti tehdä työtä sen eteen.

Epävarmuus ja luova kaaos mahdollistavat kyseenalaistamisen. Siten löytyy kysymyksiä, jotka parhaimmillaan johtavat uuden tiedon ja ymmärryksen lähteille. Ilmapiirin ollessa avoin, jäsenet voivat rohkeasti ilmaista ajatuksiaan ja ideoitaan. Tästä saattaa syntyä loistavia uusia oivalluksia. Yhteistyö on voima, jota voi oppia hyödyntämään. Yhdessä tekemällä saadaan aikaan enemmän kuin yksin. Se kannustaa yrittämään parhaansa ja ponnistelemaan. Kun jäsenet kannustavat toisiaan, he selviävät vaikeiden tilanteiden yli. Ryhmän tuki on tärkeä jokaiselle jäsenelle. Yhdessä menestytään, kun kaikki jäsenet yrittävät parhaansa - vaikka jokainen vuorollaan.

5.1 Ryhmän merkitys visiotyöskentelyssä

Motivaatiolla tarkoitetaan motiivien aikaansaamaa tilaa. Motivaatio sana on alun perin johdettu latinalaisesta sanasta "movere", joka tarkoittaa liikkumista. Myöhemmin motivaatio on laajennettu merkitsemään käyttäytymistä virittävien ja ohjaavien tekijöiden järjestelmää. Motivaation kantasana on motiivi. Motiiveista puhuttaessa on usein viitattu tarpeisiin, haluihin, vietteihin ja sisäisiin yllykkeisiin sekä palkkioihin ja rangaistuksiin. Motiivit virittävät yksilön yleistä käyttäytymisen suuntaa. Ne ovat päämääräsuuntautuneita, joko tiedostettuja tai tiedostamattomia. Motiivit ohjaavat yksilön toimintaa kohti tiettyä päämäärää ja sitovat osan ihmisen energiasta niiden saavuttamiseksi.

Motivaatio on yksilön psyykinen tila, joka määrää, millä vireydellä (aktiivisuudella, ahkeruudella) ja mihin suuntautuneena hän tietyssä tilanteessa toimii. Määritelmän mukaan motivaatioon liittyvät sellaiset tekijät, jotka virittävät ja suuntaavat inhimillistä käyttäytymistä. Opiskelija, jonka opiskelumotivaatio on korkea, työskentelee ahkerasti saavuttaakseen asetetut tavoitteet.

5.2 Motivaation luomisen haasteellisuus

Kansanen & Uusikylä (toim.) teoksessa Byman aloittaa kirjoituksensa Day (1982) esittämällä keinolla motivoida oppilaat.

Aloita opetus sillä, että virität oppilaat sopivan epävarmuuden tilaan. Kun oppilaista tulee tarkkaavaisia ja he ryhtyvät tutkimaan syytä epävarmuuteensa, pysyttele poissa heidän tieltään. Tutkimukset ovat osoittaneet, että tällä tavoin virittyneet oppilaat nauttivat tutkimisesta ja tiedon keräämisestä. (Kansanen & Uusikylä 2005, 25) Tämäkö on oikea resepti? Vaarana on, että yliannostuksella saadaan aikaan enemmän epävarmuutta kuin mikä on tarkoitus. Reseptien sijaan tarvitaan laajaa käsitteellistä ymmärrystä, joka liittää yhteen motivaation, tunteet ja kognition.

Kansanen & Uusikylä (2005, 26) teoksessa esiteltyjen Weiner (1992), Deci & Ryan (1991) ja Deci ja Ryan (1985) nykyisen käsityksen mukaan ihminen itse tuottaa oman motivaationsa. Tämän ajattelun myötä on minä (self) noussut keskeiseksi useissa moderneissa motivaatioteorioissa. Huomio on kääntynyt yksilön motivoinnista motivoitumisen kannalta optimaalisen oppimisympäristön tutkimiseen. Oppimismotivaation jäsentelyn kannalta useat tutkijat ovat pitäneet hyödyllisenä jakoa ulkoiseen ja sisäiseen motivaatioon. Jaottelu perustuu käsitykseen kolmesta tärkeästä synnynnäisestä psykologisesta tarpeesta, jotka vaikuttavat ihmisen käyttäytymiseen: autonomian tarve, ryhmäjäsenyyden tarve sekä tarve tuntee pätevyyden tai tehokkuuden tunteita.

Empaattinen suhtautuminen kanssaihmiin on tärkeää ja auttaa motivoinnissa. Ihmisen ykseyden tajuaminen ja keskinäinen luottamus vaikuttavat opiskelijan elämään rohkaisevasti ja lujittavasti. Positiivinen asenne elämää kohtaan vaikuttaa jopa hormonaaliseen tasapainoomme eli asialla on suoranainen lääketieteellinenkin perusta. Nykyajan tehokas ja kiireinen ihminen, unohtaa usein nämä tervejärkiset luonnolliset seikat. Alkuajoista saakka eri oppisuunnat ovat eritelleet yksilön ja yhteisön kannalta kestäviä arvoja, joista tärkeimpiä ovat ihmisten ykseys, ihmisyhteisöön liittyminen ja heikompien yksilöiden huomioonottaminen ja hoivaaminen.

Opiskelijoiden kanssa toiminnallisessa opetuksessa on hyvin tärkeää että valta ja vastuu kulkevat käsi kädessä. Projektin läpiviemiseksi tarvitaan sopiva määrä valtaa, josta vastuuta kannetaan yhteisesti ja erikseen.

Opiskelijalle valta päättää projektiin liittyvistä asioista, luo kuin itsestään vastuuntunnon elementit. Ryhmänä opiskelijat haluavat suoriutua tehtävistään yli odotusten ja "näyttää" osaamisensa. Valta ja vastuu toimivat kuin itsestään toiminnalliseen osuuteen siirryttäessä. Opiskelijat ottavat nopeasti omakseen projektin suorittamisen saadessaan itse suunnitella tuotokset ja työskentelytapansa.

6 VISIOTYÖSKENTELYN MUOTOJA

Sosiodraama (roolinäytelmä tai roolipeli)

Sosiodraama on hyvä menetelmä ilmaisun ja sosiaalisten taitojen opettamiseen. Se on eräänlainen näytelmä, ryhmän osanottajien esitys, jossa osanottajat harjoittelevat ja esittävät annetuissa rooleissa todellisuutta muistuttavia tilanteita ja asiakokonaisuuksia. Sosiodraama kehittää monin tavoin ihmisen persoonallisia kykyjä. Se auttaa luovuuden ja henkisten paineiden purkamisessa, ja sen avulla voi esittää monia asioita, kuten ihmissuhdetilanteita ja - ongelmia. Samalla se auttaa osanottajia hankkimaan esiintymisvalmiuksia sekä vähentää esiintymisjännitystä ja auttaa saamaan jännitystä hallintaan. (Kauppila 2005, 110.)

Esimerkki siitä, miten voi käytännössä käyttää sosiodraamaa. Avainsana on luovuus. Opetustunnit aloitetaan aina virittäytymisellä. Toisinaan istutaan lattialla selät vastakkain ja kerrotaan yksi asia aamun/ päivän tapahtumista, joka on jäänyt mieleen. Tai tehdään mielikuvamatka itselle mukavaan paikkaan musiikin soidessa. Tapoja voi kukin kehittää oman luovuutensa mukaan ja kun on sopiva aika, opiskelijat itsekin tuovat omia ideoitaan aamun/ päivän avauksiin. Tämä pieni hetki tekee suuria ihmeitä tuleville päivän haasteille. Jotkut opettajista epäilivät ja toiset pitivät tarpeettomana tällaista tapaa. Mihin opiskelijat tarvitsevat tuollaista? Tämä on juuri se asia, josta en luovu opetuksessani, koska tämä jos mikä antaa hyvän pohjan tuntien kululle.

Toinen ydinasia, jota itse käytän, on tuntisuunnitelman jakaminen osiin siten, että se sisältää osallistuvaa-, toiminnallista- ja visioivaa opetusta. Tunti voi alkaa pohjustuksella, joka johtaa keskustelemaan opetukseen. Keskustelu johtaa toiminnalliseen suoritukseen esim. ryhmätyö/ työryhmän toiminta sekä lopuksi suunta tulevaan/ seuraaviin tunteihin, mitä silloin tapahtuu?

Kympit sosiodraamassa

Visiotyöskentely on kymppiluokassa oivallinen tapa saada esiteltyä luokan toimintaa peruskoulun päättöluokissa. Opiskelijat voivat työstää opiskeluaikana toteutuksen, jolla esitellään ammatillista - ja kymppiluokan opetusta. Opiskelijoiden ideat ovat juuri oikea tapa, jolla lähestytään "ysiluokkalaisia". Toteutus voi viedä kouluihin ke-

väällä, kun valinnat ovat ajankohtaisia. Myös ammatillisten oppilaitosten tutustumispäivänä toteutus olisi yksi ohjelmanumero. He ovat parhaita asiantuntijoita esittelemään erilaisia ammatteja ja kokemuksia kymppiluokan vuodesta.

Aivoriihi

Aivoriihen eri muotoja sovelletaan yleisesti opetuskäyttöön. Se on tekniikka, joka tuottaa ideoita. Syntyneistä ideoista valitaan parhaat ja niistä jalostetaan käyttökelpoisia toimintamalleja. Aivoriihi on hyvä tapa saada opiskelijat motivoitua itsensä ilmaisuun ja osallistumiseen. Ideointivaiheessa käytetään mahdollisimman paljon mielikuvitusta ja annetaan tulla vapaasti hulluiltaikin tuntuvat ideat, ilman kontrollia.

Kymppiluokalla aloittaisin aivoriihityöskentelyn kysymyksellä, miten opiskelija käyttää hyödyksi tulevan vuoden. Opiskelija tekee asioista kehystä omalle HOPS:ille. Samalla tässä kirjautuu tavoitteita ja toiveita tulevalle ryhmän toiminnalle. Kymppiluokan kurssien aloitus tehdään aivoriihityöskentelynä. Opettaja kertoo kurssin tavoitteet ja opiskelijat alkavat työstää kurssin sisältöä ja toteutusta miettimällä, kuinka he toivoisivat kurssin toteutuvan.

Työryhmät, ryhmätyö

Ryhmätyöllä tarkoitetaan opetuksessa 4-8 hengen muodostamien ryhmien toimintaa. Ryhmätyö jakaantuu eri toimintoihin, kuten suunnitteluun, tehtävien antoon, pienryhmätyöskentelyyn, tulosten raportointiin ja yhteenvetoon sekä johtopäätösten esittämiseen.

Työryhmät tekevät ryhmätyönä suunnitelmat tulevalle toiminnalle. Tavoitteiden pohjalta luodaan mallit käytännön toteutukselle. Ryhmän jäsenet jakavat työt keskenään, sopivat aikataulun ja esittelyn aikaansaannoksistaan. Yhteisesti sovitun aikataulun puitteissa edetään ja kootaan kunkin ryhmän vaiheet paperille, itsearviointia unohtamatta. Aikataulu ei aina toimi, koska se on monesta tekijästä kiinni. Toisinaan vaaditaan nopeita päätöksiä, kun muutokset meinaavat kaataa koko ryhmätyöprojektin. Näin tapahtui liite 2:ssa (Tähdenlento), kun esityslavan rakentaminen viivästyi. Keraaliharjoitus jouduttiin pitämään ”rakennustyömaalla”. Tällaiset viime hetken tilanteet aiheuttavat ylimääräisiä vatsanväännteitä.

Ryhmissä työskentely rikastuttaa suurten toteutusten onnistumista. Jokainen kotiryhmä voi tuoda ideoita kaikkien saataville eli tapahtuu yhteistoiminnallista oppimista. Ryhmän jäsen on asiantuntija ja hän toimii sen mukaisesti. Hän haluaa antaa parasta mahdollista tietoa muille ryhmän jäsenille. Valta ja vastuu ovat jälleen käsi kädessä. Ryhmätyö aktivoi jäseniä ja lisää jäsenten sitoutumista tavoitteiden mukaiseen toimintaan. Sen avulla voidaan toteuttaa monia opetuksellisia tavoitteita. (Kauppila 2005, 112)

7 POHDINTA

Visiotyöskentelyn käyttömahdollisuudet ovat rajattomat. Se toimii jokaisella luokkasteella, riippumatta ryhmän iästä tai koosta. Monipuoliset toimintatavat antavat opetukseen uusia näkemyksiä ja kokemuksia. Yhteiset kokemukset auttavat opiskelijoita motivoinnissa. Motivoituneina opiskelijat oppivat ja opiskelussa on hyvä työrauha.

Visiotyöskentelyn mallissa on mahdollisuus käyttää yhteistyötä yli ammattialojen, kuten ammatillisessa koulutuksessa teimme. Tässä kohtasi "moniammatillinen" tekemällä oppiminen, jolla oli yhteinen tavoite. Opiskelijat kohtaavat toisensa aivan uusilla taajuuksilla, kun he työskennellessään näkevät eri alojen toimintaa käytännössä. Kuvaamissani esimerkissä 1 oli opiskelijoita mm. rakennus- ja sähköosastolta. Rakennusosaston opiskelijat tekivät esiintymislavat avoimien ovien päiväksi ja sähköosasto toteutti valaistuksen ja äänentoiston. Valaistus suunniteltiin kuten yleensä lavaesityksissä. Oli tarkoitus saada artisti hyvin esiin. Kaiken piti olla kunnossa, kunnes esityspäivän aamuna opiskelijat jännittivät niin paljon, että halusivat himmeämmän valaistuksen esityksen ajaksi. Minun olisi pitänyt olla päättäväisempi ja pitää kiinni alkupeäräisestä päätöksestä. Näin jäi valaistuksen takia videointi surkeaksi ja harmitti jälkeensä. Esimerkissä 2 molempien sekä rakennus- että sähköosastojen opiskelijat olivat myös itse esityksessä näyttelijöinä. Epäilyksiltä ei vältty tällaisen toteutuksen aikana. Niitä tuli opettajilta ja myös johdon puolelta. Lopullinen tulos oli kuitenkin tuottoisa ja hälvensi ennakkoluulot. Rohkeutta pysyä tekemiensä takana on kova juttu. Usko opiskelijoiden osaamiseen vaatii opettajalta uskallusta.

Opetuksellisesti nämä visiotyöskentelyn keinot ovat vielä kouluissa melko harvinaisia. Onko niin, että vastustus johtuu pelosta kohdata opiskelija opettajalle vieraalla maalla? Tämä opettaja opiskelija asetelma vaatii asenteellista muutosta, mutta kuka siihen on valmis? Voin väittää, että uskaltaminen kannattaa, se tuo tullessaan paljon hyviä kokemuksia yhdessä opiskelijoiden kanssa. Mitä enemmän opettaja uskaltaa laittaa persoonaansa peliin, sen parempia tuloksia saa aikaan. Kun opettaja lakkaa tietämästä tai luopuu ennakkoluuloistaan ja astuu ihmettelevänä ja kysyvänä ulkopuolelle, voi havainnoida maailmaa vapaana vanhasta. Tällainen opettaja saa aikaan opiskelijoiden mielenkiinnon, joka puolestaan herättää uteliaisuutta opiskeltavaa ainetta tai ammat-

tialaa kohtaan. Visiotyöskentelyssä kehittyvät ongelmanratkaisutaidot, mikä on elämänhallinnassa oleellinen asia. Luova toiminta ja tunneäly ovat merkittäviä apukeinoja. Elämähän on kuin purjehtiminen, missä navigointi on taito oikean väylän löytämiseksi.

Liite 1

Parturi-kampaaja opiskelijat

3. vuosikurssi

TOIMINNALLINEN KOKONAISUUS: 60 - LUVUN HÄÄT

Kolmannen luokan opiskelijat olivat alkusyksystä huolissaan työllistymisestään opiskelun jälkeen. Motivaatio oli lähellä lattiaa. Ryhmän uudelleen kokoaminen ja motiivointi juuri opettajaksi valmistuneelle tästä kehkeytyi iso haaste. Tuumasta toimeen. Oppiaineiden toiminnallistaminen oli avainsana.

Opetussuunnitelman mukaan oppiaineet kiedottiin yhtenäiseksi kokonaisuudeksi ja mietittiin yhdessä teemaa, jonka ympärille projekti yhdessä rakennettaisiin. Johdannoksi ensin toteutettiin pienimuotoinen kooste eri vuosikymmeniltä parturi- kampaajan ammatin historiasta. Opiskelijat valitsivat 60- luvun ja kävivät haastattelemassa 60- luvulla toimineita parturi- kampaajia sekä ottivat selvää millaisia kampauksia, meikkejä ja asusteita oli käytetty, mitä musiikkia kuunneltu, kuinka ihmiset olivat eläneet ja mitä 60- luvun Suomessa oli tapahtunut.

Tutkimuksen jälkeen opiskelijat alkoivat harjoitella 60- luvun kampauksia sekä leikauksia ja hankkivat kirppareilta ja sukulaistensa vintiltä 60- luvun asusteita. Musiikkia löytyi kirjastosta ja omilta vanhemmilta.

Haluttiin näyttää muille koulun opiskelijoille tehdyn tutkimuksen tuloksia ja päätettiin järjestää esittelypäivä, johon kaikki koulun oppilaat saivat osallistua. 60- luvun teemapäivä alkoi aikaisin aamulla kampauksien tekemisellä ja asujen kunnostamisella. Luokka somistettiin 60- luvun kalusteilla ja olipa saatu jotakin siihen aikaan käytettyjä parturi- kampaajan työvälineitäkin. Musiikki soi taustalla nostalgisesti ja siivitti opiskelijoita tekemään parhaansa.

Kaikilla oli tekemisen meininki ja jännitys poreili vatsan pohjassa. Keitä kaikkia tulisi heidän päiväänsä seuraamaan?

Toteutus onnistui ja väsyneet, mutta onnelliset opiskelijat hykertelivät päivän saavutuksesta. Seuraavana päivänä intoa olikin jo niin paljon, että aloitettiin varsinaisen pääprojektin suunnittelu, joka oli näytös Avoimien Ovien Päivässä suurelle yleisölle.

Teemaksi tuli 60- luvun häät. Ryhmät alkoivat työstää häiden historiaa. Vanhat lehdet ja kirjat kiersivät luokassa, tehtiin oma leikekirja, johon koottiin erilaisia malleja morsiamesta ja sulhasesta. Häiden seremoniat ja musiikki koottiin yhteen. Millaisia juhlakampauksia ja -vaatteita oli siihen aikaan? Tehtiin juhlakampaus ja -ehostus-harjoituksia, kyseltiin jälleen morsiuspukua ja muita juhlavaatteita ympäri kaupunkia. Sukulaiset olivat "tohkeissaan", kun saivat olla nuortensa apuna. Jotkut opiskelijat kertoivat, että jopa liiankin innokkaina, kun kertomuksista ei tahtonut välillä tulla loppua.

Viimein koossa oli tarvittava rekvisiitta ja seurasi käsikirjoituksen vuoro. Juhlapaikka valittiin koulun auditorio, joka oli videotykin tarpeisiin paras mahdollinen paikka. Koulun silloinen rehtori oli ajatuksesta mielissään, saatiin Avoimien Ovien Päivään jotain erityistä ohjelmaa, jotain uutta.

Aluksi esitettiin valkokankaalla koosteita morsiamen ja sulhasen polttareista, josta siirryttiin varsinaiseen näytökseen. Kokonaisuutena esitettiin vihkiminen ja tietysti häävalssi. Ulkona odotti "Hääauto" koristeineen; opettajan vanha Datsun. Autolla siirryttiin juhlapaikalle, jossa odotti kahvi ja hääkakku.

Palautekeskustelua käytiin kahvittelun merkeissä. Opiskelijoilla ja opettajalla oli niin turta ja hyvä olo, että tunteet tulivat pintaan. "Hyvä me"!

Opiskelu jatkui loppukevään hyvällä motivaatiolla ja kaikki opiskelijat yhtä lukuun ottamatta saivat työpaikan parturi- kampaamoista seuraavaksi kesäksi.

Liite 2

Parturi-kampaaja opiskelijat 3. vuosikurssi

TOIMINNALLINEN KOKONAISUUS: TÄHDENLENTO

Opetussuunnitelman mukaisen kurssin aiheena oli kokonaisuuksien toteutus, jossa tulisi näkyä suunnittelutaito, muuntautumiskyky ja erilaisten tekniikoiden hyväksikäyttö. Opiskelijoiden taidot tulitaisiin mittaamaan seuraavana keväänä ammattilais-ten "silmin" eli tämän kurssin toteutus antaisi pohjan suurta koitosta varten.

Aloitin koulupäivät yhteisillä "aamunavauksilla"; esimerkiksi istuimme vaikka lattialla ja teimme mielikuvamatkoja tai luin jonkin pienen kertomuksen, musiikki kuului avauksiin oleellisena osana.

*Kurssi alkoi aivoriihityöskentelyllä. Kirjattiin erilaisia, hullujakin ideoita taululle ja mietittiin millaisessa toteutuksessa näkyisi tämä laaja kirjo, joka kurssissa oli tavoitteena. Tuli paljon hyviä ideoita, joista koottiin parhaat palat paperille. Sen jälkeen jakauduttiin pieniin ryhmiin "mietintämyssyilemään". Jokainen ryhmä sai aikaa poh-
tia mitä näistä hyvistä ideoista voitaisiin ryhmänä toteuttaa.*

*Jonkin ajan kuluttua yhdessä ryhmässä heräsi ajatus tehdä muutosleikki oman ryhmän sisällä. Näin vältyttäisiin mallien hankinnalta. Ehdotuksena oli muuntautuminen jok-
sikin julkkikseksi. Siitä se lähti kuin raketti!*

*Seuraavassa vaiheessa haettiin jokaiselle ryhmän jäsenelle oma julkkispersoonaa. Ke-
rättiin viikkolehdistä sopivia julkkisten kuvia ja tehtiin omat "julkkisportfoliot". Jou-
duttiin miettimään kasvojen muotoa, vartalon mallia, hiusten muutettavuutta ja ehos-
tuksen käyttömahdollisuuksia. Portfolioiden valmistuttua työ käynnistyi tosissaan.
Tavoitteet olivat korkealla, sillä toteutus, mikä se sitten olisikin, tulisi esittää koulun
Avoimien Ovien Päivässä.*

*Kurssi kuitenkin oli suunniteltu siten, että se katkesi yhden jakson ajaksi n. kuudeksi
viikoksi. Opettajat eivät suostuneet vaihtamaan tuntejaan, jotta olisi päästy jatkamaan
projektia edes jonkin verran jakson aikana. **Motivoituneet opiskelijat** olivat valmiita
tulemaan kouluun aikaisemmin aamulla tai jäämään koulun jälkeen jatkamaan pro-
jektin työstämistä. Niin sitä sitten tehtiin, pitkiä päiviä, muttei tylsiä. **Tämä on par-
hainta antia motivaation opettamisessa, se ikään kuin toteutuu "omin ehdoin".***

*Ohjelman koreografia oli jokaisen opiskelijan kohdalla työstettävä oma- aloitteisesti,
sillä tulihan heidän osata näytellä kyseistä henkilöä uskottavasti Tähdentento- kon-
sertissa. Suurin osa julkkiksista oli Suomen kuuluisia artisteja ja juontajana toimi
tietenkin "Marco Bjurström". Mukana olivat mm. Paula Koivuniemi, Anna Erikson,
Jari Sillanpää, Kaija Koo, Linda Lampenius, Laura Voutilainen ja paljon muita kuu-
luisuuksia.*

Tapahtumapäivään rakennettiin esiintymislava, jossa apuna olivat rakennus- ja sähköosaston oppilaat. Äänentoistolaitteet saatiin yhden opiskelijan bändituttavalta ja somistukseen askarreltiin itse rekvisiitta. Itse tehtyjä mainoksia jaettiin ympäri kaupunkia ja -kouluja.

Harjoituksia oli kaikkiaan kolme ennen varsinaisia esityksiä. Esitykset videoitiin ja niiden katsomisessa tsempattiin tulevaa esitystä.

Tammikuinen aamu koitti pikkupakkasen ja auringonpaisteen merkeissä Ilmassa oli suuren juhlan tuntua. Kaikki, mitä oli tehty, tulisi näkymään tässä päivässä. Käytävillä alkoi olla ihmisiä jo melko mukavasti, opiskelijoiden vanhempia, sukulaisia ja ystäviä. Joukko nuoria seisoivat yhden opiskelijoiden tekemän mainoksen edessä ja siinä he ihmettelivät, että kuinka ammattioppilaitos on saanut noin monta Suomen julkkista yhtä aikaa paikalle. Sehän on pakko nähdä!

*Esityksiä oli kaksi täysille saleille! Mikä **FLOW- ilmiö** tässä olikaan tapahtunut. Paikallaolijat olivat kuin aidot konserttievärit ikään, ablodeja, kiljuntaa ja kaikkea sitä mikä asiaan kuuluikin.*

Hienosti olivat "artistit" muuntautuneet, koreografia ja koko esiintymispaketti olivat hyvin kasassa.

Tämä kurssin anti oli toteutunut loistavasti! Opiskelijat olivat ylpeitä itsestään ja siinä millä aikataululla näinkin suuri hanke oli saatu vietyä läpi.

Tällaista on visiotyöskentely; luovuuden irtiotto, koko persoona peliin ja puhallus!

LÄHTEET

Dundefelt, Tony. 1997. Elämänkaaripsykologia. Wsoy: Porvoo.

Ikäheimonen, Reijo ja Vakkuri, Kai. 1999. TunneÄly – Tervettä järkeä. Gummerus: Jyväskylä.

Kansanen, Pertti ja Uusikylä, Kari. 2005. Luovuutta, motivaatiota, tunteita. Opetus 2000. Keuruu. Otavan kirjapaino oy.

Kauppila, Reijo A. 2005. Vuorovaikutus ja sosiaaliset taidot. Opetus 2000. Juva: WS Bookwell Oy.

Koulupudokkaiden aktivointi 2006. Koulupudokkaiden aktivointi perusopetuksessa ja toisen asteen nivelvaiheessa. Opetusministeriön liitemuistio 24.10.2006. Viitattu 25.10.2007.

http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Koulutus/artikkelit/koulupudokkaiden_aktivointi/Muistio_syksy_2006.pdf, Opetusministeriön verkko-sivut.

Määräys 2005. Opiskelijan arviointi, Opetussuunnitelma/Ammatillisen peruskoulutuksen opetussuunnitelman ja näyttötutkinnon perusteet. Opetushallituksen määräyksen määräys 32/011/2005. Viitattu 25.10.2007.

<http://www.finlex.fi/data/normit/24621-oph3201105su.pdf>, Finlex -tietokanta.

Skinnari, Simo. 2004. Pedagoginen rakkaus. Opetus 2000. Juva: WS Bookwell Oy.

Vapaa tietosanakirja 2007. Wikipedia. Viitattu 25.10.2007.

<http://fi.wikipedia.org/wiki/Visio>